

ÅBEN SCENE SKRINLAGT

En ny politisk teateraftale afliver planerne om en åben scene i København – i hvert fald som et fysisk sted for det frie teatermiljø.

IDÉERNES LEGEPLADS

MediaPedia, All You Can Culture, Selvhenter. Sådan lyder tre af de ideer, der kom på banen, da Share With Care afholdt udviklings-camp.

DRAMA-KRISE ELLER EJ

Er der en krise i ny dansk dramatik? Stilstand i hvert fald, mener nogle. Samtidig sætter flere projekter fokus på de nye historier på scenerne.

#06 2013

MAGASINET

SCENELIV

SANG • DANS • TEATER • FILM / UDGIVET AF DANSK SKUESPILLERFORBUND

ALENE MED PUBLIKUM
EN SÆRLIG KONTAKT FØLGER MED MONODRAMAET
NYE FILMFORMER
NYE TVÆRMEDIALE FILMPRODUKTIONER DUKKER OP

SEKRETARIAT FOR DANSK SKUESPILLERFORBUND OG FILMEX

SCENELIV udgives af Dansk Skuespillerforbund og udkommer 8 gange årligt.
Oplag: 2.700 eks. - Abonnement: 425 kr. årligt

MAGASINET SCENELIV

Dansk Skuespillerforbund,
Tagensvej 85, 3. sal
2200 København N
Telefon: 33 24 22 00
Fax: 33 24 81 59
Mandag-fredag 9-12 og 13-15.
dsf@skuespillerforbundet.dk
www.skuespillerforbundet.dk

Artikler, læserbreve og lign. sendes til:
pmm@skuespillerforbundet.dk
Redaktion: Pia Møller Munksgaard (redaktør),
Katja Holm (ansvarshavende).

Annoncer sendes til: Jette Rydder
jr@skuespillerforbundet.dk.
(Debatindlæg, anmeldelser, mindeord osv. må
maks. fylde 2800 anslag inkl. mellemrum.)

Tryk: KLS Grafisk Hus.
Design: ad-man.dk.

ANNONCEPRISER OG FORMATER (b x h)

Helside annonce (170 x 270) 9.000 kr.
Bagsiden (190 x 260 + beskæring) 9.000 kr.
¾ side annonce (170 x 192) 6.500 kr.
½ side annonce (170 x 133) 5.000 kr.
½ side annonce - horisontal (170 x 60) 2.500 kr.
½ side annonce - vertikal (54 x 270) 3.500 kr.
Visitkort-annonce (83 x 58) 700 kr.
(maks. 400 anslag inkl. mellemrum)
Medlemsannoncer (83 x 58) 350 kr.
(maks. 400 anslag inkl. mellemrum)

Annoncemateriale skal afleveres i pdf-format.
Alle priser tillægges moms.

Særlige annoncønsker:

Kontakt Jette Rydder - tlf. 33 24 22 00

DSF'S BESTYRELSE

Katja Holm (formand), Kristine M. Brendstrup,
Dorthe Hansen Carlsen, Julie Carlsen, Mette
Frank (orlov), Elisabeth Halling, Ole Jacobsen,
Henrik Jandorf, Sofia Karlsson, Rebekka Lund,
Thomas Magnussen, Mette Marckmann, Maj-
Britt Mathiesen, Frederik Meldal Nørgaard, Ulla
Ricklander.
Suppleant: Trine Runge og Christian Damsgaard.

DSF'S SEKRETARIAT

Formand: Katja Holm
Sekretariatschef: Anna-Katrine Olsen
Kommunikationschef: Pia Møller Munksgaard
Bogholder: Lis Jespersen
Chefjurist: Maj Hagstrøm
Juridiske konsulenter: Magnus Homann Poulsen,
Jørgen Byrdal Kloch Larsen og
Berit Lassen
Socialkonsulent: Nanna Møller
Omstilling/Sekretær: Hanne Arlund
Kursussekretær: Karin Iwersen
Sekretær for formand og sekretariatschef:
Tine Fangel
Regnskabsfører og Filmex: Heidi Holm Madsen
Webmaster og Filmex: Jette Rydder
Håndbog og Filmex: Kristine Staffeldt
IT- manager og Filmex: Sengül Kaya-Mortensen

KUNST FLEX

Tag en kompetencegivende deltids videreuddannelse
Finansiering bla.: SVU og 6 ugers selvvalgt uddannelse

- DIPLOM I LEDELSE, KUNST OG KULTUR
 - DIPLOM I FORMIDLING AF KUNST OG KULTUR FOR BØRN OG UNGE
- Nye valgmoduler indenfor
Film og animation
Performative processer
Design og arkitektur

University College
Sjælland

Ansøgningsfrist d. 02.12.13
Se mere på kunstdiplom.dk

**Scenekunstens
Udviklingscenter**
V/ Odsherred Teaterskole

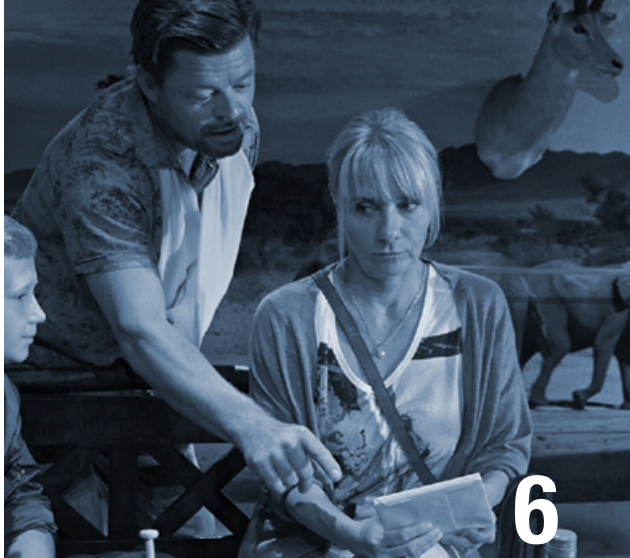
HUSK KONTRAKTEN

Uanset hvor småt eller hvor stort jobbet er – så husk kontrakten.

Det er den, der holder fast på dine rettigheder om løn, arbejdstid og brugen af det, du bidrager til.

DSF har en kontrakt til næsten enhver lejlighed.

Tjek hjemmesiden under rådgivning. Hvis du ikke finder en kontrakt, du kan bruge, så kontakt vores jurister på 33 24 22 00.

#06 2013

ÅBEN SCENE SKRINLAGT

4

Et nyt politisk teaterforlig afliver reelt planerne om en åben scene i København for det frie teatermiljø – i hvert fald i form af en fysisk bygning. Pengene skal i stedet bruges til en gæstespilpulje, som kan søges af både det frie miljø og provinsens teatre. Den politiske aftale betyder også en række ændringer for egnsteatrene.

NY DANSK DRAMATIK – KRISE ELLER EJ? 6

Er der stilstand og for dårlige muligheder for unge dramatikere. Ja, mener nogle. Andre er mere positive, og nye initiativer, som skal få flere nye danske historier på scenen, er dukket op.

LEGEPLADS FOR GODE IDEER

10

Der var ingen snak om udfordringer. Al energien blev sendt i retning af de gode innovative ideer, da Share With Care afholdt camps til ideudvikling af nye digitale tjenester, som skal få flere til at være lovlige på nettet.

KUN SIT EGET INSTRUMENT

12

Med monologen – eller monodramaet – kan skuespilleren opnå en helt særlig en-til-en kontakt med publikum. Det er også en ensom genre, som stiller store krav til den medvirkende. Sceneliv sætter fokus på monologen, og tre skuespillere fortæller om deres egen oplevelse med en særlig monolog.

FILMENS NYE FORMER

16

Nye tværmediale filmformer er så småt begyndt at se dagens lys i Danmark. Fx Annette K. Olesens web-føljeton og Cloud Chamber, der integrerer film og spil. Men vi mangler stadig at se en kommerciel succes, lyder det fra filminstituttet og producenterne.

PLANER OM ÅBEN SKRINLAGT

ÅRELANGE DISKUSSIONER OM EN ÅBEN SCENE I KØBENHAVN OG EN RÆKKE AF FORSLAG OM PLACERING, FORM OG STRUKTUR ENDER NU MED, AT KULTURPOLITIKERNE DROPPER PLANERNE OM EN FYSISK SCENE TIL DET FRIE TEATERMILJØ.

Af Pia Møller Munksgaard, pmm@skuespillerforbundet.dk

De uafhængige teatergrupper og projekter i hovedstaden må i denne omgang vinke farvel til en åben scene i fysisk form. De penge, der har været øremærket til åben scene siden ændringerne i teaterloven i 2011, bliver nu brugt til at etablere en ny støttepulje for gæstespil. Puljen kan søges af provinsteatre, der vil til hovedstaden med en forestilling, og den kan søges af det frie teatermiljø – både til at få forestillinger ind på de etablerede scener og til større fælles arrangementer i det frie miljø.

Bjørn Lense-Møller, der er bestyrelsesmedlem i Scenekunstnere Uden Scene, er skuffet.

"Politikerne har gentagne gange udtrykt, at de var interesserede i at løse problemet med manglen på en åben scene i København. Senest har de sagt det i juni 2012. Det er de nu løbet fra og har i stedet fundet et nyt sted, hvor man vil bruge pengene – et sted, hvor det kun i et meget lille omfang vil komme det frie miljø til gode," siger han.

De to organisationer Scenekunstnere Uden Scene og Uafhængige Scenekunstnere har sammen skrevet et brev til kulturpolitikere i kølvandet på beslutningen. De kritise-

rer bl.a., at puljen vil skabe en ulige konkurrence blandt gæstepillene.

"Jeg synes, man giver til dem, der har noget i forvejen, og tager fra dem, der ikke har noget. Alle egnsteatre og små storbyteatre får nu mulighed for at søge penge, når de skal gæstespile i København. Vi har omkring 40 etablerede teatre, der kommer med deres færdige produktioner, og jeg kan frygte, at de vil være mere attraktive for de københavnske scener end de uafhængige forestillinger. Og det kan betyde, at det uafhængige miljø får endnu dårligere muligheder for at vise, hvad de kan," siger Bjørn Lense-Møller.

Organisationen for de mindre teatre i hele landet, Teatrenes Interesseorganisation (TIO), har arbejdet for støttepuljen. TIO-formand Gitta Malling siger:

"Med de få midler, der er afsat til åben scene i København, har TIO anbefalet puljeløsningen, så man bruger pengene til produktion af scenekunst frem for mursten til et nyt teaterhus. Det er en løsning, som betyder, at de frie scenekunstnere, mindre projektteatre og provinsens teatre får bedre økonomi til at vise deres forestillinger på de eksiste-

SCENE...

rende scener i København. Herudover betyder det også, at de eksisterende scener i København bliver bedre udnyttet – for der er jo ledig scenekapacitet rundt omkring på de københavnske scener. Endelig er puljeløsningen ikke bundet til traditionelle teaterscener, men giver også mulighed for at få scenekunsten ud i byrummet - i campingvogne, kirker, ud i det fri.”

Til dette siger Bjørn Lense-Møller, at den seneste løsning, det uafhængige miljø præsenterede for politikerne, netop ikke involverede nye mursten – men gik ud på et samarbejde med Dansehallerne. Selv om den nye teateraftale ligner et dødsstød til en åben scene i fysisk forstand, har han dog ikke helt opgivet endnu.

”Kulturministeren har i den officielle skrivelse lagt den død, men samtidig har hun til Politiken udtalt, at vi må se, om der ikke danner sig en anden situation længere fremme. Vi håber selvfølgelig, at det kommer på dagsordenen igen, men vi ved også, at det har lange udsigter, når man tænker på, hvor sjældent, der bliver ændret i teaterloven,” siger Bjørn Lense-Møller

Det bliver Scenekunststudvalget – fra 1. januar kaldet Statens Kunstfonds projektstøtteudvalg for scenekunst – der skal tage stilling til ansøgningerne og fordele pengene. Puljen udgør i 2014 3,9 mio. kr. og i de følgende år frem til 2017 3,8 mio. kr. årligt ■

KLARERE REGLER FOR EGNSTEATRE

Den nye teateraftale omfatter også en række ændringer i lovgivningen om egnsteatre. Først og fremmest betyder det, at alle egnsteatre i fremtiden skal indgå aftaler med kommunerne i de samme perioder – så aftaler ikke som i øjeblikket indgås forskudt af hinanden. Det vil give en større sikkerhed i forhold til den refusion, som staten giver til kommuner med et egnsteater.

Det skal desuden mere præcist defineres, hvornår et teater kan defineres som et professionelt producerende teater. Det vil fremover være op til Scenekunststudvalget at vurdere teatrenes faglige og kunstneriske niveau.

Aftalen skærper også reglerne for, hvad egnsteaterstøtten kan gå til. Der lægges loft over huslejens andel, og der ydes fremover kun refusion til udgifter forbundet med scenekunstproduktioner eller aktiviteter, der er umiddelbart knyttet dertil. Scenekunststudvalget skal også helt konkret på forhånd tage stilling til, om det er i orden, at et egnsteater placeres i et kulturhus.

Ændringerne vedr. egnsteatrene er blevet til på baggrund af et oplæg fra Teatrenes Interesseorganisation, Statens Kunstråds Scenekunststudvalg og udvalgte repræsentanter fra egnsteatermiljøet.

”Hidtil har kommunerne ikke haft budgetsikkerhed i forhold til egnsteatrene, men har skullet binde sig til fireårige aftaler uden at vide, hvad de kunne få i refusion fra staten fra år til år. Det har været en tikkende bombe under egnsteatrene. Det er også positivt, at det fremover bliver muligt med loven i hånden at stoppe de forskellige uhensigtsmæssigheder, der har truet med at undergrave egnsteaterordningen. Fx er der kommet stramninger i forhold til, hvor meget kommunerne må opkræve i husleje fra egnsteatrene, og hvilke aktiviteter, der udløser refusion fra staten – det kunstneriske er kommet i fokus,” siger Gitta Malling.

TIO havde foretrukket, at man fra politisk hold havde valgt helt at droppe den eksisterende rammestyring af egnsteaterordningen og var gået tilbage til den gamle model, hvor refusionsprocenten fra staten var 50 procent, og hvor scenekunststudvalget ikke behøvede at være inde over så mange ting. Gitta Malling siger, at der nu ligger et stort ansvar hos udvalget.

”Det er et stort ansvar, og det er vigtigt, at der er opmærksomhed på at afsætte tilstrækkelige ressourcer til, at udvalget kan løfte de nye beføjelser. Det er også essentielt, at udvalget virkelig holder sig orienterede om, hvad der rører sig på egnsteaterområdet,” siger hun.

NY DANSK DRAMATIK – KRISE ELLER EJ?

DER HAR VÆRET EN STILSTAND I DE SENERE ÅR, OG DE UNGE DRAMATIKERE FÅR FOR DÅRLIGE MULIGHEDER FOR AT FÅ FODFÆSTE PÅ SCENERNE. SÅDAN LYDER DET FRA FLERE SIDER, NÅR TALEN FALDER PÅ NY DANSK DRAMATIK. MEN SAMTIDIG PRIORITERER EN RÆKKE NYE INITIATIVER AT FÅ FLERE NYSKREVNE FORTÆLLINGER PÅ SCENEN.

Af Jacob Wendt Jensen

■ Allerede inden sin tiltræden som teaterchef på Aarhus Teater kritiserede irske Mick Gordon vilkårene for ny dansk dramatik herhjemme. En udmelding der gav anledning til debat i branchen. Er der trods initiativer som Aarhus Teaters opprioritering af ny dansk dramatik, en række teatres dramatik-workshops og -konkurrencer og fx Teater Grobs nye store teaterføljeton alligevel en krise i den nye danske teaterfortælling? Sceneliv har spurgt forskellige interessenter – og tre dramatikere.

Hos Danske Dramatikere har formand Jesper B. Karlsen noteret sig en vis stilstand gennem de seneste ti år i ny dansk dramatik på flere af landets teaterscener.

"Efter opblomstringen i 1990'erne hvor der dukkede en del markante nye dramatikernavne op, og hvor der var stor bevågenhed hos teaterdirektørerne og universitetsforskerne, har det især på fx landsdelsscenerne været vanskeligt at se, hvorvidt ny dansk dramatik overhovedet var et indsatsområde. Skarpt vinklet kan man sige, at ny dansk dramatik,

HALVDELEN ER NY DANSK DRAMATIK

Janik Szatkowski, lektor ved Institut for Æstetik og Kommunikation på Aarhus Universitet, lavede i 1999 en undersøgelse, der viste, at andelen af ny dansk dramatik var steget fra 17 procent i 1950'erne til omkring 50 procent på det tidspunkt. Hans vurdering er, at andelen ikke har ændret sig synderligt siden.

"I forhold til størrelsen på vores sprogområde, er vi meget godt kørende – og førende blandt lande, som vi sammenligner os med. Regner vi oven i købet børneteater med, vil tallet komme et godt stykke over de nævnte 50 procent," siger Janik Szatkowski.

Rhea Leman ønsker med Dramafronten at udvikle processen og samarbejdet mellem dramatikere, skuespillere, instruktør, scenografer, producenter og publikum.
Foto: Hans Kragh-Jacobsen

Et er de nyskrevne stykker, der kan ses på scenen i øjeblikket er Christian Lollikes "All My Dreams Come True" med bl.a. Morten Burian og Marie Louise Wille. Det er en samproduktion mellem Aarhus Teater og CaféTeatret og spiller frem til 19. oktober på Københavns Musikteater. Foto: Rufus Didwizsus

der virkelig har sat en dagsorden, har været fraværende i de sidste ti år," siger Jesper B. Karlsen.

FLERE PENGE TIL UDVIKLING

Karlsen roser den måde Mick Gordon er gået til sagen på ved at "blive godt gal i skralden" over fraværet af ny dansk dramatik. Den holdning ser Karlsen gerne brede sig til de andre landsdelsteatre. Den meget udanske indignation kan skabe røre om problemstillingen og skabe bedre vilkår for ny dansk dramatik.

"Spørgsmålet er, om de markante danske dramatikere fra 1990'erne kom frem, fordi jorden var gødet for dem, eller jorden blev gødet, fordi de kom frem? Det er historien om hønen og ægget om igen. Min erfaring og en del forskning inden for området viser under alle omstændigheder, at man er nødt til at have nogle fødekæder omkring teatrene. Har man ikke det, så dukker de store værker ikke op i sidste ende. Altså fødekæder der består af, at man taler om teater, man laver readings og i det hele taget eksperimenterer med kunstarten at skrive teaterstykker. I øjeblikket bliver der skrevet – og især vist – for lidt ny dansk dramatik," siger Jesper B. Karlsen, der dog helst vil se fremad og derfor har nogle gode idéer til politikerne.

"Meget snart skal sammenlægningen af Kunstfonden og Kunstrådet være på plads, og i den forbindelse vil jeg anbefale, at fagudvalget for teater prioriterer nogle penge til manuskriptudvikling. Det behøver ikke være særligt omkost-

ningskrævende. Det burde simpelthen være muligt for en dramatiker at søge penge til udvikling af et manuskript. Når jeg selv skriver, så er det ofte på baggrund af noget ulønnet udvikling sammen med skuespillere eller en producent, og det kan være svært at tage tre måneder ud af kalenderen og gøre den slags uden garanti for, at det giver bare en smule løn i sidste ende," siger han.

Dramatiker-formanden peger også på mulighederne for en ordning a la den, der eksisterede frem til 1980'erne, hvor teatrene kunne bestille ny dramatik til halv pris. Teatret fik simpelthen refunderet antagelseshonoraret af staten, når de bestilte et stykke ny dansk dramatik.

PAS PÅ MED KOMPROMISER

På Dramatikeruddannelsen ved Aarhus Teater er Mads Thygesen leder. Han er mere optimistisk.

"På de sidste to hold har afgangseleverne ofte fået noget at lave med det samme. På det seneste hold har tre ud af fem elever allerede kontrakt med teatre om nye produktioner, inden de var færdige med uddannelsen. Vi oplever altså ikke nogen decideret krise her på stedet. Slaget skal stå, når det gælder tilgangen til ny dansk dramatik. Hvor er det teater for eksempel, der inviterer dramatikere ind og rent faktisk bestiller et nyt stykke, hvor dramatikeren bliver spurgt om sit bedste bud på et teaterstykke i stedet for at få en bestillingsopgave," spørger Mads Thygesen.

Han oplever det dog alt i alt som om, der kan være et

"Hotel Nelson" med bla. Kirsten Peüliche, Jotham Annan og Ole Boisen er første del af Teater Grobs store dramatiske projekt "Det 6. kontinent". Seks nyskrevne og sammenhængende forestillinger undersøger, hvad det vil sige at være dansk i globaliserings tidsalder. I 2017 opføres alle forestillingerne som et samlet teaterværk i samarbejde med Aarhus Teater, når Aarhus er Europæisk Kulturhovedstad. Foto: Christian Geisnæs

vendepunkt nu, hvor flere større institutioner går ind og satser på udvikling af dramatikken på kunstneriske præmisser. Det kan være Teater Grobs "Det 6. kontinent" med seks sammenhængende forestillinger over tre sæsoner, der skal kortlægge dansk identitet. Eller det nye eksperiment på Aarhus Teater, hvor man har forpligtet sig til at opføre 12 nyskrevne værker over fire år. Godt nok til reduceret pris.

"Projektet skal ikke ses som ny dansk dramatik til halv pris men som et eksperiment udi talentudvikling under særlige forudsætninger."

Teater Grobs kunstneriske profil er udelukkende ny dansk dramatik, og kunstnerisk leder, Per Scheel-Krüger glæder sig til afviklingen af "Det 6. kontinent".

"Vi får her en mulighed for at arbejde meget dybere med plots og temaer, end vi plejer, med det benspænd vi har lagt ud for os selv. Det giver en kunstnerisk frihed, i stedet for at alt står åbent. To manuskriptforfattere skal skrive de seks stykker, der til sidst skal vises i sammenhæng i en historisk teater-marathon i Aarhus, når byen skal være Europæisk Kulturbym 2017. Det er en unik mulighed for at skrive sammenhængende historier og for at vi på vores teater som helhed kan lære noget nyt. I øvrigt er det mit indtryk, at publikum til ny dansk dramatik er ret bredt. Vi ser både unge og ældre og alle aldre ind imellem i vores teater," siger Per Scheel-Krüger.

DRAMATIKERNES TEATER

Rhea Leman er dramatiker, instruktør og initiativtager til og leder af Dramafronten, der er et netværk bestående af professionelle teaterfolk med særligt fokus på dramatikere og dramatik. Hun ønsker en diskussion af processen med at skrive ny dramatik og ikke mindst forventningerne til det kreative værk.

"Det koster overraskende mange penge at lave ny dramatik, for det tager lang tid at skrive. Alligevel er man ikke garanteret en succes, og derfor må man påregne, at det koster penge."

Med Dramafronten forsøger hun at udvikle processen og samarbejdet mellem dramatikere, skuespillere, instruktør, scenografer, producenter og publikum.

"Vi satser på at udvikle den proces, som en dramatiker går igennem for at lave et færdigt stykke arbejde. Han eller hun skal ikke "bare" aflevere et færdigt manuskript, men skal have mulighed for at udvikle det løbende. Dramatikeren skriver jo til skuespillere, og han kan have glæde af at høre

"Det burde simpelthen være muligt for en dramatiker at søge penge til udvikling af et manuskript," mener dramatikernes formand Jesper B. Carlsen. Foto: Finn B. Carlsen

teksten og diskutere med publikum, før værket er endeligt færdigt. Mange teatre laver readings et par gange om året, men Dramafronten vil gerne være et sted, hvor man udvikler året rundt og uafhængigt af et bestemt teater. Instruktøren og producenten skal ikke gå ind og lave om på idéen, men de skal støtte den på en organisk facon," siger Rhea Leman.

Hun efterlyser et teater som Royal Court i England eller Public Theater i New York, hvor hovedfokus er dramatikernes arbejde.

"Vi har brug for en fortsat diskussion af dramatikernes rolle på teatret i Danmark, og den bliver vi nok aldrig færdig med," fastslår Rhea Leman. ■

KONKURRENCER OG WORKSHOPS

Flere teatre arrangerer løbende konkurrencer og workshops for ny dansk dramatik.

Teater V's konkurrence "Dramatisk debut" er i fuld gang lige nu. Deadline var 1. oktober, og det stykke, der vinder konkurrencen spiller på scenen til februar. Teatret har også i flere år arrangeret et dramatisk laboratorium for vækstlags-dramatikere.

CaféTeatrets årlige dramatikerworkshop har deadline 11. november. Alle kan sende nyskrevne tekster ind og deltage i konkurrencen om at blive en af de to udvalgte, der får mulighed for at arbejde videre med de indsendte tekster i et 6-8 uger workshopforløb.

MINDRE RESPEKT

De senere år har der været en ændring i den måde, jeg som skabende kunstner bliver mødt af teaterchefer og instruktører på. Vores arbejde bliver mødt med mindre respekt end tidligere. Inspireret af den tyske måde at lave teater på og til dels også af auteur-tankerne fra filmens verden bliver teksten efterhånden betragtet som en bestanddel af en teateropsætning som fx en lampe, der kan flyttes rundt i kulissen efter forgodtbefindende. Det er formentlig ikke af ond mening, når der bliver ændret og slettet efter behov, men instruktørerne ved mange gange ikke, at der rent faktisk er tale om kontraktbrud, sådan som aftalerne i branchen er indrettet.

I øjeblikket har jeg draget konsekvensen af den udvikling og arbejder på nogle filmmanuskripter. Tidligere havde jeg to til tre teaterstykker oppe hver sæson, men i den forestående sæson har jeg kun "Vi elsker Thai-damer", der bliver opført på Thy Teater. Jeg synes ellers, min generation af manuskriptforfattere har meget at byde på. Jeg har interesseret mig for, at der skal være en aktuel mening med et teaterstykke, og at det skal have noget på hjerte.

I øvrigt er det forbløffende, at jeg aldrig som manuskriptforfatter har fået en fri opgave. Altså er blevet bedt om at skrive et teaterstykke om et tema, jeg selv vælger. Det er også uforståeligt, at der ikke i Danmark findes et eneste teater, der er dramatikbåret. Og hvor læser vi tit i anmeldelserne kritik af, at vi som dramatikere ikke kan finde på noget mere originalt. Men det er jo svært, når man får en bestilling om at skrive om et helt fast tema.

Andreas Garfield, uddannet i 2007

Foto: Sebastian Holmback

KONKURRENCEN ER HÅRD

Da jeg kom ind på dramatikeruddannelsen, drømte jeg om en dag at kunne leve af at være dramatiker. Så kom jeg ud, og nu drømmer jeg om en dag at kunne leve med det. Jeg har haft mine første jobs og gjort mig mine første erfaringer, men det er stadig en livsstil og en branche, som jeg på en måde stadig er i gang med at tage kørekort til. Danske dramatikeres arbejds-situation ser nok vidt forskellig ud, alt efter hvem man er, hvad man vil og kan skrive, og hvor meget man vil gøre det for.

Min fornemmelse for det danske dramatiklandskab er, at hvis man har en god idé eller et godt stykke i skuffen, så er der steder at gå hen med det. Men konkurrencen er samtidig hård. For tiden arbejder jeg på et børneteaterprojekt for Teater Bloom, og så er jeg ved at lægge sidste hånd på et stykke til Svalegangen i Aarhus. Jeg arbejder gerne med næsten hvad som helst. Forudsat at det er noget jeg føler, jeg er i stand til at skrive selvfølgelig. Om det er børneteater eller teater til voksne er mig underordnet. Det vigtigste for mig i udarbejdelsen af et nyt stykke er samarbejdet med enten arbejdsgiveren eller en dramaturg. Jeg skriver bedst, når jeg skriver sammen med nogen.

Groft sagt kan den dramatik, der opføres i Danmark inddeles i tre kategorier: Udenlandsk dramatik, genopsætninger og nyfortolkninger af såkaldte klassikere og så den meget omtalte nye danske dramatik. Alle tre er vigtige, men mange ville nok ønske, at vægtfordelingen var anderledes.

Caroline Cecilie Malling, uddannet i 2010

FLERE HUSDRAMATIKERE, TAK

Jeg har selv været i meget inspirerende og harmoniske arbejdsrum, og det er noget, der hjælper i forhold til udviklingen som dramatiker. Det handler om respekt for både teksten og min rolle som dramatiker i processen og en anerkendelse af det arbejde, der ligger bag en nyskrevet tekst. Omvendt hører jeg fra kolleger, at de har mødt en holdning, der går ud på, at man især som ung dramatiker bare skal være glad for at få sat sit stykke op. Det er en foruroligende holdning, fordi det netop er i det ligeværdige samarbejde, den gode dramatik blomstrer.

Jeg tror generelt, at den gode dramatik vil blive styrket, hvis flere teatre valgte at satse på at have en eller flere husdramatikere. På den måde kan dramatikere i samarbejde med resten af et teaterhus skabe stykker, der passer til et specifikt ensemble. Alt i alt vil friheden i den slags tilknytning være gunstig for en manuskriptforfatters arbejde.

Jeg er ikke i tvivl om, at interessen for den nye danske dramatik er til stede – og især den dramatik, der tager fat om samfundets "her og nu-problematikker". Vinterens kritik af manglende fokus på ny dansk dramatik er på sin vis berettiget, for der er mange talentfulde stemmer, som ikke bliver hørt. Det handler blandt andet om manglende mod til at udfordre teaterpublikummets fastlåste forventninger af frygt for ikke at sælge billetter. Omvendt synes jeg dog også, at branchen har taget godt imod de nye dramatikere de senere år. Interessen for den nye danske dramatik er helt klart til stede. Men man kunne godt ønske sig flere stykker sat op, hvor dramatikeren får lov til at gøre brug af sin unikke stemme og stil i vrirten af bestillingsopgaver.

Julie Petrine Glargaard, uddannet i 2013

Leggeplads

FOR GODE IDEER

INGEN SNAK OM TRUSLER OG UDFORDRINGER. AL ENERGI IND I UDVIKLINGEN AF DE GODE KREATIVE IDÉER. SÅDAN LØD OPSKRIFTEN, DA SHARE WITH CARE INVITEREDE UNGE, KUNSTNERE OG SPECIALISTER TIL CAMP FOR EN BÆREDYGTIG DIGITAL KULTUR.

Af Pia Møller Munksgaard, pmm@skuespillerforbundet.dk

Foto: Rasmus Degnbol

■ Du tager en række unge kulturforbrugere, forskellige kunstnere og en stribe specialister inden for jura, økonomi og forretning. De får til opgave at udvikle tjenester og forretningsmodeller for interessante – og lovlige – digitale tjenester på nettet. Så har du opskriften på en Share With Care-camp.

Da Sceneliv gik i trykken havde to ud af tre planlagte camps været afholdt. Resultatet var i alt ni konkrete idéer til nye tjenester, der kan være med til at skabe mere lovlighed på nettet. Næstformand i Dansk Skuespillerforbund Thomas Magnussen deltog i camp nummer to. Han synes, at den innovative og nytænkende facon var en befriende oplevelse.

"Det er ren rock and roll. Det er skønt, at man bare smider bolde op i luftren. Til mange af de konferencer om emnet, som vi deltager i, handler det tit om alle udfordringerne og problemerne. Det er tit derfra, vi taler, og det er jo naturligt nok. Her vendte vi det hele lidt på hovedet. Man kaster en masse bolde og ser, hvad der kan noget i forhold til aktiv at gøre noget for at skabe løsninger. Der var fokus på fremtiden og på at vende udviklingen. Som det i det hele taget er Share With Cares strategi, er der ingen skræmme-kampagner, men fokus på, hvordan vi får folk til på en ny og innovativ måde at vælge den lovlige løsning," fortæller Thomas Magnussen.

Han var selv en del af en gruppe, hvor man valgte at udvikle en ide, der fik navnet "MediePedia" med reference til Wikipedia. Idéen er, at man på allerede eksisterende tjenester som Netflix og Spotify tilbyder ekstra information.

"Det kan fx være udbygget information om figurerne,

eller man kan se, hvor man kan finde den type tøj, som de går med i "Mad Men", med link til butikker, hvor man kan købe det. Det er reklame, men man føler ikke, at man får en reklameblok stoppet ned i halsen. Det kunne også være links til bloggere eller fansider. Tanken er, at der skal være mer-indhold, ligesom bonus-tracket på dvd'en eller cd'en," siger Thomas Magnussen, der var meget imponeret over de unges innovative evner.

Idéerne fra de tre camps har efterfølgende været til afstemning på Share With Cares Facebook-side. Fire idéer går videre til finalen – den tredje camp. Her vælger et dommer-panel en vinder, der får 20.000 kr. til videreudvikling. Om

nogle af idéerne faktisk bliver til virkelige tilbud på nettet, kan kun tiden vise, siger Thomas Magnussen.

"Jeg tror, at det her er en rigtig måde at tage fat på det på. Men det kræver, at det bliver fulgt op, og at der er nogle interessenter i branchen, der slutter aktivt op om det. Det kan ikke stå alene."

Share With Care er et fælles initiativ fra Kulturministeriet, telebranchen og rettighedshaverne. Formålet er at skabe større opmærksomhed om de lovlige tjenester på nettet og med oplysning og kulturændring at få flere til at agere lovligt på nettet. ■

IDÉERNE

MediaPedia: Rigere oplevelser på tværs af tjenester. Mere information, indhold og fællesskab om tv, film og musik.

All You Can Culture: Vi har samlet al kultur til dig - ét sted, til én pris.

Seettrue: Digital revolution via gennemsigtighed og fairtrade. Forbrugeren vælger, hvem der skal have pengene for musikken.

Sans: Et device der fastslår dit humør og vælger de medier, der passer lige til dig, uden du selv skal gøre noget.

Backstage: Adgang til livekoncerter, unikke interviews og on-set-oplevelser med din favoritkunstner.

Artdating: Platform, der forbinder kunstnere og trendsettere via unikke oplevelser.

Selvhenter: Social markedsplads med gratis digitalt indhold, der gør det muligt for kunstnere at belønne deres fans.

Be Legal: Ikke flere streaming-abonnementer. Én chip registrerer automatisk kunstners ophavsret, giver adgang til indhold og sørger for betaling.

Karmaplay: Køb de nyeste biograffilm på nettet, opsaml point og få hver 10. film gratis. Jo flere brugere, jo billigere bliver det.

DU HAR KUN DIT EGET INSTRUMENT

EN RÆKKE STÆRKE MONOLOGER ER DUKKET OP I DE SENERE ÅR. I EN TID, HVOR DET MERE SPEKTAKULÆRE MANGE STEDER VINDER FREM PÅ TEATERSCENERNE, TILBYDER MONOLOGEN EN SÆRLIG INTIMITET OG ET NÆRVÆR, HVOR DET OGSÅ ER MULIGT AT SIGE DET, DER ELLERS ER HELT UBÆRLIGT.

Af Leon Andersen

■ "Helt enkelt kompliceret". Det er titlen på Det Kongelige Teaters monolog med Henning Jensen som den pensionerede skuespiller, der reflekterer over sit liv. En forestilling, som teatret sætter op igen til foråret. Men titlen rammer også monologens – eller monodramaets – dna: Helt enkelt, fordi skuespilleren her står alene med sin tekst og sit publikum. Samtidig kompliceret, fordi det stiller store og ganske særlige krav til skuespilleren.

Monologen som betegnelse anvendes både om et selvstændigt værk og om en enetale, der indgår i en større helhed, fx Hamlets tale til skuespillerne eller en afsides-replik kun henvendt til publikum. I det følgende fokuserer Sceneliv på monologen som selvstændigt værk.

Men hvordan har monologen – eller monodramaet – det i det aktuelle teaterlandskab, hvor spektakulære opsætninger, interaktivitet og andre tiltag vinder frem?

Spørger man Bodil Alling, leder af teatret Gruppe 38 i Aarhus, er hun ikke i tvivl. I begyndelsen af året lancerede teatret festivalen "Enestående", som udelukkende var helliget monologer.

"Rundt omkring kunne vi se, at der var kommet et meget stort udbud af stærke monologer. Det fik os til at stille spørgsmålet: Hvad det er, der gør det til en så intens oplevelse, når vi overværer en monolog med en dygtig skuespiller, som "connector" med publikum på en helt anden måde, end vi ellers oplever det," fortæller Bodil Alling.

Teatret havde dog sine tvivl om, hvorvidt arrangementet kunne bære rent publikums-mæssigt. Men det viste sig at være uden grund.

"Det kunne det i høj grad. Folk blev virkelig fanget ind af dette tilbud. Vi havde gæster, der kom aften efter aften og ellers ikke var specielt interesserede i monologen som genre, men købte kort til alle forestillinger," fortæller teaterlederen.

En stor del af de monologer, som finder vej til teatrenes repertoire i disse år, vises fortrinsvis på mindre scener og ofte kun i kortere perioder. Men Emmet Feigenberg, skuespilchef på Det Kongelige Teater afviser, at monologen er en lidt upåagtet genre, der lever sit eget stille liv.

"Monodramaet er jo først og fremmest en intim oplevelse, hvilket peger i retning af de små scener. Det ville nok være vanskeligt at få det til at fungere på Gamle Scene med lang afstand fra scenen og ud

Foto: Mike Reuter

RUMENT

til 1300 tilskuere," siger han og understreger, at han ikke opererer med nogen graduering af genrerne, der gør det muligt at måle deres status i forhold til hinanden.

"Den rigtige monolog med den rigtige tekst kan være et lige så godt kort som enhver anden forestilling, siger han og nævner tre markante eksempler, teatret har sat op i de seneste sæsoner: Jens Albinus i "Hvis dette er et menneske", Rasmus Bjerg i Dostojevskijs "Kældermennesket" og senest Henning Jensen i "Helt enkelt kompliceret".

EN FORM DER UDVIKLES

Monna Dithmer, teaterredaktør på Politiken, ser monologen som "et koncentrat af hele teatrets væsen".

"Dens store force er den intimitet, som opstår, når en anden person åbner et univers for os, som vi kan gå ind i. Som skuespiller kan du så spille mere eller mindre med publikum, men en form for kontakt eller nærvær er aldeles afgørende."

Anmelderen ser gerne, at teatrene højner folks opmærksomhed over for, at monologen også præsenterer sig som en spændende og meget velegnet genre, hvor det er muligt at tale om noget, der egentligt er helt ubærligt og alligevel undgå, at det bliver for klaustrofobisk og "følelses-befamlende". Som Primo Levis beretning fra Auschwitz og Anders Breivik-forestillingen på Husets Teater.

Disse værker ser hun også

Foto: Rasmus Rønne

som udtryk for den stigende opmærksomhed over for, hvordan formen kan udvikles.

"Hos Jens Albinus nærmer vi os en slags performance, hvor han går ind og gestalter figuren og nærmest erklærer sig selv som et instrument, der lader en tekst fylde det rum, han skaber. Et rum, som publikum skal være en del af. Det er en meget moderne tilgang, hvor han ikke skal stå og græde, men få os til at græde."

Monna Dithmer ser en lignende tilgang i Christian Lollikes Breivik-tekst.

"Det er hele styrken, at Olaf Højgaard glider ind og ud af Breivik-figuren, og at du som publikum drages ind på den glidebane, som figuren repræsenterer. Hele forcen ved forestillingen ligger netop i, at det er ét menneske, der står foran os," siger hun.

Men hvilke krav stiller monologen rent skuespilteknisk? Ifølge Emmet Feigenberg adskiller kravene sig dybest set ikke fra dem, der stilles til en skuespiller inden for en ensemble-forestilling.

"Men skuespilleren skal kunne bære hele historien alene. Arbejdet med en monolog kan uden tvivl være ensomt og benhårdt. Samtidig giver det også masser af frihed at have publikum sådan helt for sig selv. Det er en stor opgave og et stort ansvar, som kræver særlige kræfter, et stort overblik og store dramaturgiske evner. Musikere, der spiller i en trio eller en kvartet, kan spille til og lytte til hinanden. Her bli-

ver skuespilleren simpelthen sit eget instrument," forklarer skuespilchefen.

FORDYBELSE OG REFLEKSION

Hvor lang må en monolog være?

"Altså, hvis det bliver mere end halvanden til to timer, vil de fleste nok føle det meget "voldsomt". Men det handler også om vaner og om, hvor længe folk vil lytte. I en tid, hvor mediebilledet tilsyneladende fratager folk evnen til fordybelse, vil jeg gerne tænke lidt omvendt og se teatret, og selvfølgelig også monologen, som et tilbud om en oase af fordybelse og refleksion," svarer Feigenberg.

Samtidig lever teatrene under et pres om fornyelse og nytænkning. Ifølge Politikens teaterredaktør gælder det også monologen.

"Fornyelse kan også opnås med få virkemidler, i Jens Albinus' forestilling er det bare en europalle, som skuespilleren kunne stå på. Og man skal heller ikke være blind for, at økonomien i mange tilfælde også spiller ind, når teatrene beslutter sig for at sætte en monolog på plakaten."

Men kan fornyelse på indholdssiden slå så meget igennem, at monologen ligefrem går hen og blive moderne?

"Hvis de dramatikere, som skal skrive de kommende monologer, kan levere nogle gnistrende gode tekster, vil jeg bestemt ikke udelukke, at vi kommer til at opleve monologen som en slags trend," siger Emmet Feigenberg. ■

AT KOMME I KONTAKT MED SIG SELV

I en periode, som strækker sig over næsten tre sæsoner, har Lane Lind optrådt med monologen "Et år med magisk tænkning", iscenesat af Jan Hertz og baseret på en roman af Joan Didion.

Louise Schouw Teater sender forestillingen på turné, men afbrudt af lange pauser. Det betyder, at Lane Lind igen og igen skal øve den stærke beretning om at leve videre med sorgen og savnet, når ens mand er sunket død sammen foran én, og parrets datter samtidig ligger alvorligt syg på hospitalet.

"Når jeg skal lære en lang tekst som denne udenad, skriver jeg den ned, så ordene bevæger sig fra hjernen, ud i hånden og videre til papiret. På den måde sidder teksten bedre fast i mit system. Jeg nøjes altså ikke med at memorere ordene. Men jeg laver aldrig om på teksten," fortæller Lane Lind.

Hun har flere gange tidligere arbejdet med genren, også som instruktør, og som led i undervisningen på skuespillerskolen i Odense, hvor hun var rektor i mange år.

"Når jeg tager denne tekst frem igen efter en pause, kan jeg godt mærke, at det er hårdt arbejde, og at jeg ikke længere er nogen vårhare."

Samtidig har hun sin egen "opskrift" på, hvad hun skal gøre, hvis hun mærker, at der er noget galt, når hun står på scenen.

"Så går jeg lidt rundt, tænker om det her nu går, og det gør det. Hvis jeg kommer ud af trit, kan jeg altid finde tilbage til mig selv. Selvfølgelig er det ensomt, også på scenen, men til gengæld kommer du virkelig i kontakt med dit

publikum og i meget høj grad med dig selv som skuespiller. Det er en fantastisk fornemmelse, når du kan høre en knapenål falde nede i salen," siger hun og fortsætter:

"Jeg betinger mig, at der skal være lidt lys i salen for ligesom at få direkte kontakt med det publikum, som jeg fortæller historien til."

Lane Lind forestiller sig, at trangen til at være sammen med "et rigtigt levende menneske" kan være forklaringen på, at denne og andre monologer trækker et stort publikum.

"Desuden lægger monologen som genre sig lidt ved siden af stand up," siger hun.

Typisk bruges genren til at sætte fokus på nogle af tilværelsens store spørgsmål, som komprimeres i én persons fortælling.

"Når du beslutter dig for at lave en monolog, er det også afgørende, at det med samme står klart for dig, hvad du vil udtrykke, og hvad du brænder for. Det prøver jeg at efterleve i "Et år med magisk tænkning", når jeg starter forestillingen med konstateringen af, at hvad jeg vil fortælle i aften, det vil også ske for jer en dag, selv om omstændighederne ikke bliver de samme," siger Lane Lind.

Foto: Mike Reuter

JEG SKAL VÆRE EKSTRA VÅGEN

"Jeg håber, at jeg om ti år fortsat spiller "Ondskaben" med jævne mellemrum. Den skal være min tro følgesvend, når der er tid og plads, men selvfølgelig vil jeg også lave andre ting indimellem. Ellers bliver det simpelthen for ensomt."

Claes Bangs fortolkning af "Ondskaben", baseret på Jan Guillous selvbiografiske roman, kom til verden på Aalborg Teater, og senere har han købt rettighederne til stykket.

Han spillede den i to perioder i Aalborg, derefter i København og i 2006 på Aarhus Teater.

"Så tænkte jeg, at det efter 100 opførsler måtte være tid til at stede den til hvile. Men nogle år senere gik det igen op for mig, hvor meget gods historien rummer. Den vil altid røre mig, altid være en udfordring, og jeg kunne aldrig finde på at aflevere den som et paradenummer," siger Claes Bang, der siden har spillet den på Folketeatret, hvor den kommer op igen senere i år.

Hvilke faldgruber kan der så ligge i præsentationen af en monolog?

"At du kommer til at forelske dig i bestemte passager og stemninger, giver den lidt for meget og glemmer, at du skal videre ud over stepperne i en dramatisk fortælling. Og når ingen spiller med mig hver aften og kan gå ind og korrigere mig, er jeg nødt til at være ekstra vågen."

Ekstra vågen måtte Claes Bang også være, da han gik i gang med at bearbejde "Ondskaben" til engelsk.

"Når jeg tager den frem i dag, tager prøvearbejdet fire-fem dage. På engelsk varede hele processen et halvt år, selv om jeg kender historien ud og ind."

Han spillede tidligere i år forestillingen i Syd-afrika, hvor hans svingermor bor og kunne skabe de nødvendige kontakter.

"Jeg var bange for, at jeg måske ville tabe vigtige nuancer ved omskrivningen til et andet sprog. Men dernede troede de, det var min egen historie, jeg gengav, så det tyder på, at historien gik godt igennem. Jeg arbejder på at komme til at spille monologen i London og New York og har også overvejelser om Berlin," fortæller Claes Bang.

Claes Bang har rundet forestilling nummer 200 med sin fortælling.

"Jeg bruger fortællingen til at skabe billeder inde i folks hoveder, og jeg taler direkte til publikum en-til-en i et rum, hvor vi er sammen. Der skabes en utrolig intensitet og kontakt, når den fjerde væg, den imaginære væg mellem scenen og tilskuerrummet, er revet ned."

Claes Bang har aldrig anvendt nogen scenografi og har i den nuværende udgave kun ét lys til at dække sig ind på scenen.

"Det bliver næsten, som da datidens skjalde drog rundt og fortalte deres vandrehistorier for et måltid mad, hvorefter de fik lov til at sove i laden."

Foto: Søren Rønhoft

MINIMALISME FREM FOR ALT

Jens Albinus er en af de skuespillere, der har afprøvet grænserne for monologens muligheder som teatergenre. Også selv om skuespilleren selv per definition kategorisk nedtoner genrenes betydning.

Senest er hans bearbejdelse af Primo Levis erindringsbog fra Auschwitz "Hvis dette er et menneske" blevet mødt med begejstring af anmeldere og publikum og fremhævet som et overbevisende eksempel på, hvad monologen, eller monodramaet, formår.

Forestillingen blev i 2010 for første gang blev sat op på Det Kongelige Teaters lille scene og har senere været vist flere andre steder – overalt i en meget minimalistisk ramme.

"Det minimalistiske udtryk var fra begyndelsen et langt vigtigere anliggende for mig end spørgsmålet om antallet af medvirkende," fremhæver Jens Albinus.

Når han ser et menneske i stribet fangedragt på en teaterscene eller på film, ser han ikke en reference til Holocaust, men snarere til en lille håndfuld amerikanske film fra 1980'erne eller 1990'erne.

"Disse film er måske udmærkede eller det modsatte, jeg ved det ikke. Men det var ikke disse, stort set amerikanske, billedannelser, jeg ønskede at sætte i spil. Det var ikke min hensigt at aktivere vores indre Meryl Streep'er eller Ben Kingsley'er," tilføjer han.

Albinus arbejdede ud fra et ønske om, som han udtrykker det, "at føre en grundlæggende europæisk tale om

noget, jeg opfatter som et grundlæggende europæisk identitets-spørgsmål."

"Mit arbejde med dette materiale har i høj grad været af formel art. Men det er klart, at teksten i sig selv har en meget stor integritet. Og et indhold af stor kraft. Mit arbejde har ikke desto mindre bestået i, via min formgivning, at bringe tekst og publikum til en form for tilstedeværelse i en samtidig og ikke-fiktiv situation," konstaterer han.

Forestillingen har aldrig haft til hensigt at foregå i en lejr, men her og nu.

"Altså på teatret, hvad der måske lyder kryptisk. Men er meget håndgribeligt. Levi formulerer selv vanskeligheden, ja uoverstigeligheden i sit forehavende: At kommunikere dette videre. Denne uoverstigelighed var fra begyndelsen mit stikord, idet jeg ville bringe tekst og publikum sammen uden garanti for, at der kunne opnås noget andet end uoverstigelighed."

Jens Albinus oplevede i høj grad sin monolog som et mellemværende mellem publikum og tekst.

"Mens jeg selv kunne liste mig uset ud af bagdøren."

Foto: Det Kgl. Teater

Annette K. Olesen Foto: Gerhard Kassner

Fotos fra "Cloud Chamber", hvor bl.a. Jesper Christensen og Sara Hjorth medvirker. Fotos: Rolf Konow

FILMENS NYE FORMER

NYE TVÆRMEDIALE FILMFORMER ER SÅ SMÅT VED AT SE DAGENS LYS HERHJEMME OG UDFORDRER DEN VELKENDTE MODEL, HVOR FILM SES I BIOGRAFEN OG BAGEFTER PÅ DVD, STREAMING OG I TV.

Af Jacob Wendt Jensen

Filminstruktør Annette K. Olesen er lige nu i gang med at forvandle Erland Loes roman "Muleum" til 125 korte filmepisoder af varierende længde til nettet. Web-føljetonen om en ung piges rejse rundt i verden for at finde sig selv har fået udviklingsstøtte fra filminstituttet.

"Vi er meget traditionelt tænkende herhjemme. Det er stadigvæk det store endemål for enhver instruktør at lave en spillefilm. Men vi skal jo ikke glemme, at biograferne begyndte med at vise kortfilm i tidernes morgen, og siden har formatet blot udviklet sig. I øjeblikket har de korte formater som tv-serier og kortfilm momentum. Det har de måske netop på grund af den finansielle krise i spillefilmsbranchen, der medfører, at det er svært at få lov til at lave de mere kunstnerisk bårne film," siger Annette K. Olesen.

INTERNATIONALE PERSPEKTIVER

I øjeblikket er det endnu ikke afgjort, hvilke investorer der i sidste ende skal fuldfinansiere Annette K. Olesens store projekt, der kommer til at byde på i alt godt 10 timers film. Instruktøren har i øjeblikket selv alle hattene på, og hun har en fest med at holde møder med både traditionelle og utraditionelle finansielle kilder for at skaffe et sted mellem 40 og 50 mio. kr.

"Vi er på udkig efter et produktionsselskab eller to, som skal være tovholdere. Men også regionale filmfonde, mediehuse og teleselskaber skulle gerne med om bord. Lige nu løber jeg med det hele selv, men jeg skal ikke være producer, når først vi indspiller. Vi er ude i at sy et ret voldsomt kludetæppe, men begejstringen for projektet er imponerende, og der er visse fordele i konstruktionen af historien, når det gælder sponsorer. Pigen i historien flyver for eksempel mellem forskellige lande, så hvorfor ikke få et flyselskab til

at være medsponsor, og der er endvidere muligheder for mange andre typer co-finansiering i andre lande ud over Skandinavien," siger instruktøren.

Nogle af episoderne har dokumentarpræg, og andre egner sig mere til klassisk filmkunst. Derfor vil Annette K. Olesen arbejde med et lillebitte grundhold og så ændre og udvide det efter behov undervejs.

"Det nye format er fristende, fordi jeg kan fortælle en historie, der er hakket op i kortere momenter og situationer, akkurat som bogen i øvrigt er, da den jo er konstrueret som dagbogsnotater," siger hun.

Instruktøren, producenten og altmuligkvinden skal snart i gang med at caste den unge skuespiller til hovedrollen, og hun forventer, at indspilningerne begynder til foråret.

MERE FRITSTILLET

Annette K. Olesen ser også muligheden for at forme materialet til en spillefilm eller seks afsnit af en halv time til en tv-station, hvis der er efterspørgsel efter det. Formaterne konkurrerer ikke med hinanden, mener hun.

"Jeg glæder mig til at være mere fristillet rent formmæssigt, og vi har planer om at prøve en masse nye fortællegreb af. I de seneste tv-serier, jeg har set, som for eksempel "House of Cards", "Girls" og "Orange is the New Black", beundrer jeg den frihed, som filmskaberne er gået til fortællingerne med. De tør noget i en grad, som vi slet ikke tør herhjemme, så dem er jeg meget inspireret af. Måske kan vi gå "full tilt" på nettet, når vi ikke er så bundet som med en spillefilm."

Er du bange for at være forud for din tid?

"Næh. Af en eller anden mirakuløs årsag kan jeg mærke, at

Christian Fønnesbech Foto: Rolf Konow

jeg rammer noget i tidsånden via alle de henvendelser, vi har fået. Der er en stemning af, at nu skal vi i gang med at rode med, hvordan vi får fat i især det yngre publikum på en helt ny facon. I sidste ende handler al historiefortælling jo om at have noget på hjertet og nå et publikum. Hvis måden, publikum kan nås på, forandrer sig, så flytter fortællerne med,” lyder det fra Annette K. Olesen.

TIL FACEBOOK-GENERATIONEN

Et sandt tværmedialt filmprojekt lanceres netop i disse dage med Christian Fønnesbechs "Cloud Chamber", som er en ny internetbaseret mellemting mellem en film og et spil. "Cloud Chamber" er et onlinemysterium – en slags detektivhistorie til Facebook-generationen. Det er det første projekt af sin art, der har fået støtte af Det Danske Filminstitut under New Danish Screen. Hele fem mio. kr.

Spillet er designet anderledes end et computerspil, for man kan hverken fejle, dø eller gå i stå. Man skal føle, at man sidder i en virtuel biografsal, hvor publikum kommenterer og deler deres viden. Helt konkret bryder man som spiller ind i en mystisk database, hvor der ligger puslespilsbrikker i form af fragmenter fra forskellige medier, som man selv skal stykke sammen til en fortælling. Publikum flytter så at sige ind i fortællingen. I databasen er der både filmklip, mms-billeder, mystiske dagbøger, e-mails og dokumentarklip. Selve kunstværket skabes altså af publikum i et lukket socialt netværk, hvor alt drejer sig om "Cloud Chamber". Christian Fønnesbech har ti års erfaring med fortællinger på internettet og kalder sig i dag transmedia-instruktør. Han har skrevet historien sammen med Darin Mercado, Vibeke Windeløv har været producer på filmdelen, og Hans Fabian Wullenweber har instrueret filmklippene.

Filmklippene fylder ifølge instruktøren ca. en femtededel af oplevelsen i "Cloud Chamber". De medvirkende er Jesper Christensen, Sara Hjorth, Gwilym Lee, Christopher Poll og Gethin Anthony.

UNIKT PÅ VERDENSPAN

Hvad er den største udfordring ved de nye fortælleformer?
"Det er at få folk til at prøve at give fortællingen en chance. Når vi laver en test med en gymnasieklasse, hvor vi har to timer til rådighed, skal de unge lige have en halv times tid til at vænne sig til fortælleformen. Derefter har de til gengæld svært ved at slippe det igen. Men der er selvfølgelig

lig en barriere med hensyn til, om folk overhovedet giver sig i kast med at afprøve fortællingen. Vi skal have publikum lokket ind i butikken, for vi kører jo ikke på YouTube, som i forvejen har et publikum,” siger Christian Fønnesbech.

En af spillets facetter er, at man skal diskutere, hvad der sker med andre brugere, så det sociale netværk er for første gang forsøgt integreret i fortællingen. Det er ikke bare et add-on, men det er en nødvendighed for at komme videre. Det er til en vis grad frivilligt, hvor meget du dykker ned i de mange dokumentarelementer om fx rumforskning og astrofysik, men det øger troværdigheden. Og da brugerne selv vælger, hvor meget tid, de vil bruge på den del, kan mediet noget, som filmmediet ikke kan.

Hvad skal der til for, at "Cloud Chamber" bliver en kommerciel succes?

"Vi har lagt det hele internationalt op, idet handlingen foregår på engelsk. I Danmark ville vi uanset antallet af brugere ikke kunne få det til at løbe rundt. Vi begynder herhjemme, og når vi har høstet erfaringer derfra, ruller vi det ud i endnu nogle lande og så videre,” forklarer Fønnesbech.

Han har fremlagt projektet som keynote speaker på New York Film Festival Convergence og på Geneve International Film Festival i Schweiz.

"Vi åbnede ballet i New York, og det er noget, der batter noget i vores branche. Vi er nogle af de første i verden, der har fået et anstændigt budget, og det at kunne levere høj kreativ og teknisk kvalitet på tværs af filmdelen, spilledelen og internetdelen er meget usædvanligt. Kvaliteten har ofte hængt lidt på den her slags projekter tidligere, fordi det har været entusiaster frem for professionelle, der har været drivkræfterne." ■

NY FORSKNING PÅ FILMSKOLEN

Midt i september måned var der deadline på ansøgninger til en flok nye pilotprojekter på Den Danske Filmskole, hvor man kan byde ind med et halvt års forskningsprojekt inden for kunstnerisk udvikling og forskning. To af de annoncerede temaer er "Fremtidige formater og koncepter" og et andet er "Udvikling af nye udtryksformer og arbejdsmetoder".

VI MANGLER EN KOMMERCIEL SUCCES

NÅR DEN FØRSTE KOMMERCIELLE SUCCES MELDER SIG, FORVENTER BRANCHEN OG DET DANSKE FILMINSTITUT EN BØLGE AF TVÆRMEDIALE ANSØGNINGER.

Af Jacob Wendt Jensen

Det er stadig relativt få skridt, der er taget ind i den fagre nye filmverden i Danmark, lyder det fra både Producentforeningen og filmstøttesystemet. Det Danske Filminstitut har modtaget maksimalt ti ansøgninger, der involverer en eller anden form for cross-media tankegang – og mere end fx at ville lave en app til en spillefilm.

"I forlængelse af det seneste filmforlig blev der skabt mulighed for, at vi kunne støtte blandt andet webisodes (en episode af en tv-serie lavet til nettet, red.) parallelt med en spillefilm både i New Danish Screen og under de almindelige støtte ordninger. Men antallet af ansøgninger står i øjeblikket ikke mål med, hvor meget omtale de nye mulige filmformer får," siger områdedirektør Claus Ladegaard fra Det Danske Filminstitut.

Han peger på tre grunde til, at vi endnu ikke ser ret mange ansøgninger til denne type filmprojekter.

"Ægte tværmmediale projekter, hvor man opererer både med spil, web, print og film på samme tid, er afhængige af, at mennesker fra mindst to helt forskellige verdner finder sammen. Jeg har en forventning om, at de indledende øvelser i branchen er i gang nu, men de helt rigtige projekter lader vente på sig. For det andet står man tøvende over for, at blive fortrolige med nogle genregreb og genrekonventioner, der er brugbare."

Som tredje forhindring peger han på, at der simpelthen endnu ikke findes en forretningsmodel, hvor producenterne kan tjene penge.

"Når vi pludselig en dag står med et eksperiment, der virker, så kører toget helt sikkert, og vi vil med garanti få stribevis af ansøgninger. Vi er opmærksomme på, hvad der ligger i bunkerne, men det er ikke op til os at drive udviklingen," siger Claus Ladegaard.

Danmark er ikke specielt bagud i forhold til andre lande. Vi mangler stadig at se et eksempel på tværs af Europa som for eksempel "The Walking Dead" fra USA, der både er en tegneserie, en tv-serie og spil.

OPFORDRING TIL POLITIKERNE

Klaus Hansen, der er direktør i Producentforeningen, der organiserer både film- og spilproducenter, peger i retning af

den manglende politiske opbakning til de nye tendenser i filmbranchen.

"Jeg er forbandet over, at man ikke for nogle år siden ville gøre mere for at støtte computerspil, end tilfældet var. Filmproducenter og producenter af computerspil mødes for sjældent. Men når de gør, opstår der rent faktisk en fantastisk energi i forhold til, hvad man kan finde på at lave sammen. Men der er bare ikke nok midler til, at de for alvor kan sætte deres idéer i gang, og det gør, at de holder sig i hver deres lejr, mere end godt er," siger Klaus Hansen.

Han frygter, at der går et godt stykke tid endnu, før gennembruddet kommer, fordi forretningsmodellen i dag bliver vendt på hovedet. Traditionelt vil filmproducenter gerne have finansieringen på plads, inden de laver en film. YouTube er den omvendte verden. Her skal man gerne producere indhold, før der kun muligvis kommer penge i kassen.

"Hvis bare nogen får en kreativ og kommercielt god oplevelse, så skal resten af både de kreative og de kommercielle kræfter nok følge efter. Hele YouTube-generationen er i gang med verdenshistoriens største medieeksperiment, og lur mig, om ikke der på et eller andet tidspunkt kommer noget, der kan afgrænse og identificere den vej, som er farbar at gå," siger formanden for producenterne. ■

HITRECORD – GLOBALT SAMARBEJDE

Amerikanske Joseph Gordon-Levitt er til daglig skuespiller i højt profilerede film som "(500) Days of Summer", "Inception" og "The Dark Night Rises". For tre år siden lancerede han efter nogle års opbygning websitet hitRECORD, hvor man på tværs af landegrænser kan lave film sammen. Mere end 70.000 mennesker har samarbejdet om hundredvis af filmprojekter af kortere varighed, og Record-knappen på filmapparatet er blevet et symbol på bare at gå ud og begynde. Via hitRECORD er der udgivet film, bøger, musik, fotoserier og andre projekter.

VIL DU VÆRE MED TIL AT STEMME OM ROBERT?

Som medlem af Dansk Skuespillerforbund kan du gratis blive medlem af Danmarks Filmakademi, der bl.a. uddeler Robert-priserne hvert år.

Det er en faglig jury, der nominerer film og filmfolk til priserne. Men som medlem af filmakademiet kan du være med til at stemme på lige præcis de film og de personer,

som du synes, fortjener en pris.

Som medlem vil du også blive inviteret til en række arrangementer og visninger af film i løbet af året.

Du kan melde dig ind på akademiets hjemmeside: filmakademiet.dk

MINDEORD

OLE ERNST, 73 ÅR

Et sjældent fint menneske er gået bort. Ole Ernst er død.

Oles betydning for dansk teater og film kan næppe overvurderes. Det er ham om nogen, der er far til selve den måde, vi spiller på i dag – både på scenen og lærredet. Ole blæste på forvandlingskunst, på rolleudformning. Han var ikke den, der forsigtigt nærmede sig sin figur og langsomt forvandlede sig til den. Nej, han greb rollen i struben og tvang den til sig, og det kunne han tillade sig, fordi hans autensitet og nerve var så kolossal, at ingen i salen tænkte, om Mozart, Biff, Jeppe eller Jastrau nu også kunne spilles sådan. Det var Ole selv, vi så, men Ole med en koncentration, indlevelse, og total hengivelse til situationen – ikke til personen. Derfor blev hans præstationer så påtrængende og oftest smertelige, at vi alle lod os opsluge af dette sjældne, intenst personlige nærvær.

Ole stormede ind i dansk teater med en stærk tiltrængt uskolet, rå og hverdagsagtig stemme. Og fordi denne stemme, helt uberørt af pædagogik, var helt hans egen og altid havde en dyb klang af mennesket bag, blev denne raspende høvl selvfølgelig den, der talte tydeligst til os alle.

Ole var et meget privat menneske, der aldrig åbnede sig helt for andre. Og selvom vi en årrække var naboer på Frederiksberg, talte vi aldrig om den smerte, der fulgte ham livet igennem. Det er i de tusindvis af nærbilleder, der sidder i dansk film, at han tydeligst blotter den angst og skrøbelighed, som var hans livslange ledsager, men samtidig også hans største kunstneriske rigdom.

Selvom vores venskab var stærkt, så var det også udtalt livet igennem. Den slags talte Ole ikke om. Alligevel gav han mig det dyrebareste af alt. En nat for 35 år siden, hvor min egen nød var størst, gik jeg som i blinde over til netop ham og ringede på hans dør klokken fire om morgenen. Han stod op, lukkede mig ind, og uden bedreviden, åben og selvfølgelig lod han mig tale og tale og tale, til angsten forlod mig. Bagefter overlod han og Susse mig deres seng og lagde sig i stedet ind i køjesengene til deres døtre.

Siden har vi aldrig talt om denne nat, aldrig nævnt den med et eneste ord. Du reddede mit liv den nat, Ole, og jeg

Foto: Miklos Szabo

fik aldrig sagt dig tak. Jeg vil gøre det nu med et par vers af din yndlingslyriker, Morten Nielsen:

Tak for det – at du ingenting var
uden et træ og grønt græs ved dets fod.
Kun var et levende væsen af varme
med træets, græssets og mørkets
kraft i dit menneskeblod.

Du tog mod den gråd, som jeg græd den nat,
forrådte mig ikke med tegn eller ord.
Du modtog den tavs og usynlig den nat
så ligetil, som var den kilde,
og du var den sorte jord.

Tak, for alt, Ole, og hvil i fred.

Henning Jensen

MINDEORD

PER MOTH IWERSEN, 69 ÅR

Per Moth Iwersen var en af firsernes vigtigste teater-entreprenører herhjemme.

Hans lille virksomhed Teatre Traffic og hans store ildhu og kvalitetsfølelse, var det som gjorde, at Østre Gasværk Teater fik sit endelige gennembrud. Og det danske teaterpublikum fik oplevet Peter Brook's "La Tragedie de Carmen" ved seks uforglemmelige junaftener i 1983, i det mest fantastiske teaterrum, verden endnu havde set.

Efter den succés ønskede Per i 1988, at bringe Peter Brook tilbage med sin anden kæmpeforestilling. Det ni timer lange indiske epos "Mahabharata". Vi vidste at Østre Gasværk var ideelt og at Peter Brook var begejstret for rum-

met, så Per gik uforfærdet i gang. "Mahabharata" blev igen en uforglemmelig oplevelse med udsolgte huse, men trods det var der for få billetindtægter.

Danmark var det eneste sted på "Mahabharratas" verdenstourné, hvor myndighederne ikke gik ind og støttede med en underskudsgaranti. Så i mange år måtte Per kæmpe med bankgæld og skyldig moms, som dog til slut ved Egon Weidekamps mellemkomst blev eftergivet.

Pers indsats fik "hævet overliggeren", og vi, som deltog, vil altid huske det med glæde og stor taknemmelighed.

Morten Grunwald

IMPROVISATION LATIN MOTIONSdans FILMSKUESPILTEKNIK MEDITATION SANGTRÆNING FORREST FLOW YOGA

Den daglige morgentræning i DSF Studio er i fuld gang – men du kan sagtens nå at være med. Træningen fortsætter til omkring 1. december. Mød op de dage, hvor det passer dig, få trænet krop og teknik, og mød en masse dejlige kolleger samtidig. Læs mere om træningen og tjek de konkrete tidspunkter på skuespillerforbundet.dk

VOICELAB – PERRIN MANZER ALLEN

Deltag i "stemme-laboratoriet" og opnå en større forståelse af din sangstemme igennem en klar gennemgang af stemmens opbygning og en præsentation af en række værktøjer og teknikker, der vil hjælpe dig videre i din udvikling. Kurset består skiftevis af gruppesessions, hvor den teoretiske del afdækkes og afprøves i praksis, og enkelt-sessions, hvor kursusdeltageren vejledes specifikt i forhold til sin egen sangstemme. Det er tilladt at overvære alle sessions for også at få noget ud af sine kollegers oplevelser.

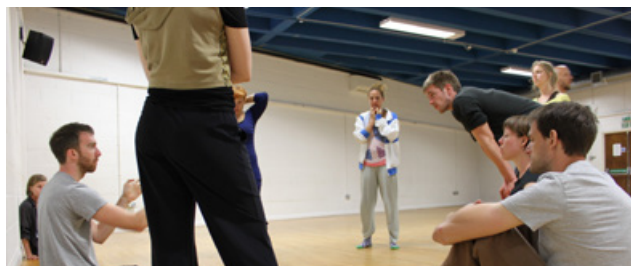
Perrin Manzer Allen studerede opera i USA, men vendte tilbage til sin første kærlighed: musical. Fra 1995 var han en del af det originale tyske cast på "Les Misérables". Han har været sangcoach hos det tyske Stage-Entertainment siden dets start i 2000 og siden 2010 været kunstnerisk leder af musicalskolen Joop Vander der Ende Academy i Hamborg.

Kurset henvender sig til alle medlemmer, der har lyst til at udbygge og udforske deres sangstemme. Hver deltager medbringer to-tre sange til brug i løbet af kurset. Sangene kan være alle genrer fra opera over pop til viser. Perrin Manzer Allen tager udgangspunkt i den enkeltes kunnen og arbejder med hver enkelt deltager ud fra dennes præmisser.

Tidspunkt: 20.-23. november kl. 11-18
(lørdag kl. 10-14)

Pris: 500 kr.

Tilmeldingsfrist: 14. oktober

DANSE-WORKSHOP – ROBERT CLARK

Workshopen fokuserer på, hvordan dansere kommunikerer med publikum gennem deres bevægelser. Med afsæt i praktiske erfaringer med teater- og improvisation vil vi udforske og søge bevidsthed om, hvad danserens krop og handlinger betyder for beskueren. Hvordan får vi adgang til det meningsfyldte? Kan vi lege os til at skabe mening både spontant og gennem scenografi? Og hvordan legemliggør vi følelser i bevægelse uden at forfalde til kliché eller pastiche?

Vi skal både danse og arbejde med tekst, dog uden at distrahere performerens eller skabe en distance mellem publikum og performer. Deltagerne kan forvente fysisk og verbalt arbejde. De skal være åbne og nysgerrige efter at gå ind i arbejdet med dem selv og deres følelser. Workshopen egner sig bedst til dansere med erfaring (eller en professionel interesse) i både danseforestillinger og teater. De skal være ivrige efter at investere i dette voksende forskningsområde.

Robert Clark er en etableret kunstner, performer, lærer og koreograf og har arbejdet på tværs af Europa og Nordamerika, siden han dimitterede fra London Contemporary Dance School i 2003. Han er en erfaren lærer, der har undervist i professionelle kurser og workshops de seneste 10 år. Ofte bruger Robert Clark sine workshops som platform for forskning i processer og sit koreografiske arbejde.

Tidspunkt: 7.-8. december, lørdag 10-16 og
søndag 10-15.30 i Dansehallerne

Pris: 400 kr. for medlemmer af Dansehallerne og DSF-medlemmer eller rettighedshavere.

Tilmeldingsfrist: 4. november

LÆS MERE PÅ SKUESPILLERFORBUNDET.DK

RADIOFABRIKKEN – Kursus i radioproduktion

PÅ RADIOFABRIKKEN LÆRER DU SOM KUNSTNER AT LAVE RADIO. DU LÆRER OM:

MUNDTLIG FORMIDLING

TILRETTELÆGGELSE

TEKNIK

FORMIDLINGSKANALER

AFSÆTNING AF RADIOINDSLAG

RETTIGHEDER OG FREELANCEJOURNALISTIK

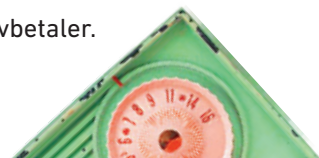
RADIOEN SOM MEDIE

Kurset varer 6 uger, og du kan deltage som ledig eller som selvbetalder.

Næste kursus starter d. 4. november – 13. december

Læs mere på www.artlab.dk/radiofabrikken eller kontakt os på 70 22 15 25 eller info@artlab.dk

"Radiofabrikken gjorde mig mere bevidst om, hvad jeg brænder for at fortælle, og hvad jeg vil bruge min kunstneriske frihed til."
Gry Guldager,
Skuespiller

artlab

REFERAT FRA GENERALFORSAMLINGEN

Referater fra forbundets generalforsamlinger kan findes på forbundets hjemmeside under "Om DSF" og "Generalforsamling".

Brug dit medlemsnummer og det password, som du benytter til Skuespillerhåndbogen. Har du glemt din adgangskode eller har du ikke oprettet en, så kan du oprette eller bestille en fra Skuespillerhåndbogen. Ønsker du et referat tilsendt i papirformat, kan du henvende dig til Tine Fangel på tlf. 33 24 22 00

Indlæringskursus ved Dan Schlosser

Kurset tager udgangspunkt i oplæsning og lydbogsindlæsning for voksne.

Kursus 1:

21-25 okt. - 2013

Alle dage 9:00 – 13:30.

Pris: 2.500,-

Kursus 2:

28 okt. – 1. nov. - 2013

Alle dage 9:00 – 13:30.

Pris: 2.500,-

Tilmelding senest 10.10.13.

Se detaljer og indhold på:

<https://www.facebook.com/kurserdanschlosser>

EFTERÅRS- JULE- OG VINTERFERIE

Du kan booke et af vores dejlige huse i de kommende skoleferier. Kig på hjemmesiden, og se hvilken uge, der passer dig.

ANNONCÉR I SCENELIV

FÅ DIT BUDSKAB UD TIL HELE BRANCHEN.

TID TIL AT SKIFTE HEST

Kære venner og kolleger foran og bag scenen og kameraet.

Efter 30 år som uddannet skuespiller er der tegn i sol og måne, der tyder på, at det er tid til at slutte i branchen og skifte hest.

Det har været en sjov, spændende og meget lærerig tid, og for en arbejderdreng fra en stenhuggerklan, har det været et vildt ridt at stå på samme side af kameraet som barndommens helte fra Fasan Bio.

Lys og kærlighed herfra.

Kim Jansson

RUNDE FØDSELSDAGE

BIRGIT SADOLIN 80 ÅR 10. OKTOBER

NIELS BORKSAND 70 ÅR 11. OKTOBER

SØREN STEEN NIELSEN 70 ÅR 11. OKTOBER

FINN HESSELAGER 70 ÅR 12. OKTOBER

HELLE BACH 50 ÅR 18. OKTOBER

HENNING SPROGØE 60 ÅR 21. OKTOBER

KIRSTEN NOTTELMANN RAV 50 ÅR 22. OKTOBER

SØREN FAULI 50 ÅR 24. OKTOBER

CHRISTIAN STEFFENSEN 60 ÅR 27. OKTOBER

HELLE HERTZ 70 ÅR 29. OKTOBER

JANEK LESNIAK 50 ÅR 30. OKTOBER

SCENELIV ER BARE EN AF MANGE GODE GRUNDE...

...TIL AT VÆRE MEDLEM AF DANSK SKUESPILLERFORBUND.

Når du er medlem hos os, tager vi selvfølgelig vare på dine løn- og arbejdsvilkår og hjælper dig med de problemer, du møder i dit arbejdsliv. Vi sørger for relevant og billig efteruddannelse, og vi arbejder for at synliggøre kunstens og kunstnernes betydning i samfundet.

Med et medlemskab er du også en del af det professionelle faglige fællesskab, som du og dine kolleger udgør.

Men husk, at du som medlem af DSF også får en række andre gode tilbud som fx:

- En profil i Skuespillerhåndbogen
- Adgang til forbundets sommerhuse
- Gratis leje af prøvesale
- Forsikringstilbud
- Rabat på en række træningstilbud
- Rabat på teaterbilletter med medlemskortet
- Medlemskab af Forbrugsforeningen
- Rabat i en række butikker
- Rabat på billeje, parkering og hoteller
- Gratis it-kurser via Onlineskolen

SE ALLE VORES MEDLEMSTILBUD PÅ SKUESPILLERFORBUNDET.DK UNDER MEDLEMSTILBUD

DEADLINE TIL NÆSTE NUMMER: 7. OKTOBER

Foto: Anna Andrea Malzer

SE VERDEN MED ANDRES ØJNE

ROLLEN SOM PAKISTANSKE SAMIR I FORESTILLINGEN "GIDSEL" ÅBNEDE MORTEN NIELSENS ØJNE FOR, HVOR MEGET MAN LÆRER, NÅR MAN PRØVER AT LEVE OG BLIVE BETRAGTET SOM EN ANDEN. DET BANEDE VEJ FOR EN NY GREN I HANS SKUESPILLERLIV. LÆS MERE OM PROJEKTET "MED ANDRE ØJNE", SOM GIVER BÅDE TOPLEDERE OG SKOLEBØRN ET ANDET PERSPEKTIV PÅ LIVET.

DU KAN OGSÅ LÆSE OM DEN GRYENDE FILMINDUSTRI I LAOS, HVOR DEN FØRSTE KVINDELIGE INSTRUKTØR HAR LAVET LANDETS FØRSTE GYSERFILM. ARTIKLEN VAR VARSLET TIL DETTE NUMMER MEN MÅTTE AF PLADSHENSYN VENTE TIL NÆSTE NUMMER.

HVOR ER DEN KUNSTPOLITISKE VISION?

Foto: Henning Høft

Regeringen præsenterer i disse år en lang række planer for samfundets udvikling på forskellige områder. Vækstplanen, en vision for folkeskolen og senest en socialplan. Uanset om jeg er enig eller ej, sætter jeg pris på, at politikerne har visioner for nogle områder og melder dem ud til vælgerne, som så kan forholde sig til dem.

Men når det gælder det kunstneriske område, så begrænser planen eller visionen sig som regel til et par linjer i fx finanslovsforslaget eller et regeringsprogram, om at kunsten er vigtig. Men hvor er den overordnede kunstpolitiske vision? Hvad vil politikerne og staten strategisk set med de investeringer, de laver i kunsten? Det er et spørgsmål, som jeg synes, man med rette kan stille de folkevalgte.

Jeg deltog i løbet af sommeren i Kulturmødet på Mors – en kulturel pendant til Folkemødet på Bornholm. Mange interessenter fra kunstens og kulturens verden diskuterede en række forskellige emner.

En af debatterne hed "Hvem skal nu betale?" Her talte blandt andet fondsdirektører og erhvervsmænd om kunstens rolle i samfundet. Og navnlig investeringsmuligheder, altså hvor skal pengene investeres og hvordan.

Netop her kastede en af deltagerne sig ud i at spørge, hvor den samlede vision for kunstens rolle i samfundet blev af? Et spørgsmål, der for mig at se, giver så god mening at stille.

Hvor er visionen? Hvor bliver den af? Hvad vil politikerne med kunsten og kulturen?

En overordnet kunstpolitisk vision betyder ikke, at vi alle skal tvinges ind under det samme scenekunst- eller filmkunstbillede. Mangfoldigheden og udtrykkene bliver ikke ensrettede af den grund. Men en vision giver et fingerpeg om at der er en IDE, at der er en MENING med investeringerne. At der er en forventning og måske endda et håb til os i kunsten. At vi netop ikke er noget flødeskum eller pynt, men at vi er nødvendige.

En kunstpolitisk vision og en strategi for, hvad man vil med kunsten, vil betyde et politisk nærvær i branchen.

Vi kan alle sammen blive fuldstændig enige om, at kunsten er vigtig i samfundet. Jeg vil endda gå så vidt som at fastslå, at den er noget af det vigtigste. Den danner os, den skaber sammenhængskraft, forståelse, empati, refleksion. Den provokerer, oplyser, keder, underholder. Den kan det hele, og derfor kan det undre, at der ikke er en politisk plan.

Med en plan ville politikerne have en klar kurs at styre – og prioritere – efter. Vi, der arbejder med kunst ville vide præcis, hvor politikerne vil hen. Og så kan vi lave vores egne strategier og planer, som måske går i samme retning – måske i en anden. Men vi ville vide, at politikerne vil kunsten, og ikke mindst hvad de vil med den. Det ville også give erhvervslivet et mere oplyst grundlag i forhold til at prioritere de investeringer, de foretager i kunsten i form af fx sponsorater. Endelig ville befolkningen have en klar opfattelse af, hvordan politikerne prioriterede skattekroneerne.

Det vil også være lettere at gennemskue – og måske nogle gange forstå – de politiske prioriteringer, både når der bliver skåret ned, og når der bliver investeret. En vision og en plan skaber en retning, som alle involverede parter kender og kan forholde sig til. Manglen på en plan kan let give en opfattelse af tilfældigheder og kortsigtede løsninger.

Og tag gerne kunsten og kunstnerne med på råd. Lad os komme med ideer, visioner, og dan så jeres eget grundlag – jeres egen vision. Lav kunstens 2020-plan. Og gør det nu.

Katja Holm,
formand for Dansk Skuespillerforbund

POST

PP

DANMARK

MAGASINPOST SMP
ID NR. 42573

TEATER V

CASPER CHRISTENSEN KOMPLEKSET

KOMEDIEN OM EN MAND

DER VIL GØRE **ALT** FOR AT FÅ FOLK TIL AT GRINE.

INGEN JOKE ER FOR UBEHAGELIG, INTET OFFER FOR HELLIGT!

14. - 17. NOV & 4. - 15. DEC

19. - 23. NOV · KATAPULT · ÅRHUS | 26. - 28. NOV · MAGASINET · ODENSE

TEATER KATAPULT

DAS UNHEIMLICHE

ET KIG NED I DEN UNDERGRUND,
MENNESKET ER BYGGET OVENPÅ
NOGET ÆNDRER SIG. NOGET ANDET TRÆNGER SIG PÅ.
NOGET KOMMER I STEDET

9. - 13. OKT

LOUISE SCHOUW TEATER

ET ÅR MED MAGISK TÆNKNING

Oplev Lane Lind i en sprudlende forestilling om at leve livet videre,
når man mister den man elsker.

"Enkelt, stærkt & Livsklogt"

JP

21. - 23. NOV

